
[2021-99-RE](#)

Causa 2021-99-RE

(Felisberto Da Graça c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 625-2021. Recurs d'empara

Aute del 15 de març del 2022

BOPA núm. 36, del 23 de març del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 31 de gener del 2022, per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de gener del 2022 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2021-99-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 17 de gener del 2022;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Arguments de la part recurrent

- La part recurrent demana al Tribunal Constitucional que reexamini el seu recurs d'empara presentat el 16 de desembre del 2021, el qual va ser declarat inadmissible a tràmit el 17 de gener del 2022.

- Considera que no s'ha respectat l'esperit ni el sentit de l'article 10.3 de la Constitució que disposa que "*La llei regularà els supòsits en què, per garantir el principi d'igualtat, la justícia ha d'ésser gratuïta*".

- Destaca que d'acord amb la jurisprudència de la Sala Civil posterior al mes de maig del 2021 s'ha declarat que "*El fet de tractar-se d'un procediment de justícia gratuïta, justifica la no imposició de les costes processals d'aquesta alçada*" (veg. autes núm. 183-2021; 206-2021; 223-2021; 233-2021 i 266-2021).

- Al·lega que des d'un bon principi se li han posat "*pals a les rodes*" per poder accedir a la Justícia de forma gratuïta, afegint que malgrat la vulneració dels seus drets no hagi estat reconeguda, això no vol dir que aquesta vulneració no s'hagi produït.

- Per tant, aquesta part considera que el dret a una justícia gratuïta no ha estat respectat i demana al Tribunal Constitucional que revoqui la seva anterior decisió i que admeti a tràmit el seu recurs d'empara.

2. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

2.1. D'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional, l'acceptació d'un recurs de súplica està essencialment condicionada per la presentació, per part del recurrent, d'elements de fet o de dret que no hagin pogut ser tinguts en compte en la decisió constitucional impugnada (veg. p. ex. entre d'altres, les causes 2012-29-RE, 2013-24-RE, 2014-38-RE, 2016-11-RE, 2016-59-RE, 2018-3-RE, 2018-7-RE, 2018-19-RE, 2019-60-RE, 2019-63-RE, 2019-69-RE, 2020-5-RE, 2020-6-RE, 2020-17-RE, 2020-40-RE, 2021-54-RE, 2021-56-RE i 2021-85-RE).

2.2. De la lectura comparada del recurs d'empara i del recurs de súplica se'n desprèn que la representació processal de la part recurrent impugna els mateixos elements jurídics anteriorment al·legats, és a dir, la vulneració del principi del caràcter gratuït de la Justícia per tal com va ser condemnada a pagar els honoraris d'advocat de les parts querellades, ja que la querella presentada va ser rebutjada.

2.3. En l'aute del 17 de gener del 2022 impugnat, el Tribunal Constitucional va validar el raonament de la Sala Penal d'acord amb el qual el benefici de la defensa tècnica i l'assistència i la representació lletrada gratuïtes no inclou l'exempció de l'abonament dels honoraris d'advocat de l'altra part en cas de condemna al seu pagament (Reglament del 24 de març del 2021); així com que, des de l'1 de maig del 2021, no és necessari incloure de manera expressa i específica que la part que ha perdut el procés hagi de pagar els honoraris d'advocat de la part adversa, ja que l'article 354 del Codi de procediment civil, que regula l'abast de les despeses processals, inclou a partir d'aquella data els honoraris d'advocats i de procuradors sempre que la seva intervenció sigui preceptiva, disposició aplicable en aquest supòsit, atès que l'aute que desestimava el recurs d'apel·lació presentat per la part recurrent va ser pronunciat el 3 de maig del 2021.

2.4. Per consegüent, aquest Tribunal va declarar que la part recurrent no estava fonamentada per considerar que el seu dret d'accés a la Justícia havia estat manifestament vulnerat, en la mesura en què havia obtingut el benefici de justícia gratuïta i en la mesura en què la Sala Penal va indicar que la determinació de "*la possibilitat d'assumir el pagament o no*", atesa la situació econòmica de la part recurrent, s'hauria de dirimir en fase d'execució.

2.5. Així doncs, com que la part recurrent no aporta cap element de fet o de dret que sigui nou, i, atès que les condicions d'admissibilitat del recurs de súplica no es troben reunides, aquest recurs de súplica només pot ser desestimat.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça contra l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de gener del 2022 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2021-99-RE.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 15 de març del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat